

ВАСИЛЬКО

Як не боялася, як не відмовляла Марійка Семчукова, а пошесть не минула і її Василька. Лежить хлопець сьомий день, зів'яв, як билінка на холодному вітрі, вічка запали і губи потріскалися. Сидить мати біля ліжка, а сидіння їй нема, бо робота стоїть. І що вона дала б тепер за здоров'я Василька!

— У кого одна дитина, і ту бог візьме, у мене шестеро, і не прийде смерточка за ними! — бувало говорила, коли нестатки люто підпирали. А тепер — ні. Серце її крається на шматки, не може без сліз дивитися, як йому важко...

— Добре, коли б смерть прийшла, та одразу загасила свічку. Так ні, мучиться, сердешне! — говорить сусідка Микитиха. А Марійка лякається таких слів і каже:

— Бийте себе, кумо, по губах! Світ широкий, сонця кожному вистачить...

А Василька люблять всі братіки і сестрички, бо він найменший. Він ласкавий такий і привітний. Батько, бува, повертається з поля, а Василько чекає його, шебече до нього, як пташечка. Тато візьме хлопчика на руки, донесе до хати. А Василько обійме його, за шию цупко тримається.

— Вся втома кудись щезає! І як живуть ті, у кого дітей нема? — говорить татко.

Мати варила полонинські свічки, джеряпин, материнку, давала вивар Василькові.

— Пий, дитинко, пий!

— Не хочу! То, мамцю, щипле за язик.

— Пий, бо коли не вип'єш, то барвінчаний віночок сплетуть і на цвинтар віднесуть...

Василько проковтне раз, двічі, а далі нізачо не хоче. Ні пригрозиш, ні припросиш.

— Боже мій, бідко ти моя! Коли б могла, сама взяла б того болю, тільки щоб він так не мучився,— приговорювала.

— А ви, мамо, за лікарем підіть,— радили старші діти.

— А гроші звідки? Докторам грошей би не настачив... Ім би і вода не принесла стільки, щоб досить було...

— Пан доктор і курку візьме, коли нема грошей,— виручали старші матір, коли бідкалася, що нічим заплатити.

Сподівалася, що син видужає від вивару, а бадьорість до Василька так і не поверталася. Він танув на очах.

Нарешті мати піймала курку, перев'язала їй ноги, пішла селом. Довго чекала в прихожій, доки вийшла служниця і сказала:

— Почекайте, пан доктор відпочивають.

«Відпочивають? Надворі день ясний, сонце ще високо, а пан вилежується,— міркувала про себе.— Та на те вони й пан, щоб добре з'їсти, виспатись, гроші завжди мати»,— думала далі.

— А скільки ще треба чекати? Бодай сюди нікому не доводилося заходити! — зітхнула. Сиділа одна-однісінька з своєю важкою журбою-задумою.

Уже хотіла було йти, коли вийшов доктор у довгому білому халаті. В очі їй кинулася сила-силенна якихось щипчиків, пляшечок, коробок з кольорсвими етикетками, побачила склянну шафу з різноманітним блискучим інструментом.

— Що вас болить?

— Не мене, прошу пана доктора,— синок хворий...

Здивовано пан подивився на неї, а вона, перевірши дух, продовжувала:

— Уже варила свічки, материнку — не помагає. То просила б пана... Ми тут, недалеко... — і простягла плату.

— Завтра прийду.

— Може, до завтра не доживе,— благала мати.—

Якісь ліки виписали б.

— Я кажу, жоно, що хвороба вашого сина на вашому

чолі не написана. Як не розумієте?..

Коли хотіла щось промовити ще, зачинив перед носом двері.

Постояла з хвилину одна, потім вийшла на залиту сонцем вулицю.

«Чому-то сонечко таке щедре до людей? Кожного гріє, кожному радість дає... Дивися, показалося з-за гір, хмари розігнало, тепло розсіяло... А люди такі погані бувають. Коли не болить його, то й не знає, що таке біль?» була зайнята думкою Марійка. А в очах ще все блищали пляшечки, коробки, що їх бачила на столі, в скляній шафі. В тих пакуночках, певно, є таке, що могло б одразу забрати біль від Василька. Тільки треба дорого заплатити пану.

Поспішала додому левадою, на якій зеленіла густа трава. Польові квітки підставляли свої пишні личка до сонця і немов хотіли забрати собі більше повітряного золота. Схилили голівки, бо сп'яніли від бджолиного гудіння, яким була сповнена левада. Мати забрела в траву і почала рвати квіти. Білі невістувки клала до синіх дзвіночків, польові гвоздики — до тендітних жовтань. В руці був уже великий букет квітів, і вона була рада, що ніхто не каже злого слова, що одна квітка краща за другу і кожна з них немов говорить: «Бери мене, неси мене своєму Василькові».

Коли Марійка зайшла до хати, на столі лежав Василько, якому сестричка вже рвала в городці зелений барвінок.